

ALINGSÅS TINGSRÄTT
Rotel 4

DOM
2018-11-30
meddelad i
Göteborg

Mål nr: B 2012-17

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

CAJSA Minna Maria Gustafsson, 19730128-4100
Bolltorpsvägen 27 B
441 58 Alingsås

Offentlig försvarare:

Advokat Johan Lövrup
Advokatfirman Glimstedt AB
Lilla Torget 2
441 30 Alingsås

Åklagare

Kammaråklagare Martin Svensson
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Borås
Box 624
503 15 Borås

Målsägande

Sekreteress, se Partsbilaga sekreteress
Sekreteress

Målsägandebiträde:

Advokat Marianne Andersson
Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB
Postgatan 28
411 06 Göteborg

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, 6 kap 3 § 1 st brottsbalken
2017-10-29 -- 2017-11-17 (10 tillfällen)

Påföljd m.m.

Fängelse 6 månader

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 126 441 23 Alingsås	Södra Ringgatan 23	0322-793 00 E-post: alingsas.tingsratt@dom.se www.alingsastingratt.domstol.se		måndag - fredag 08:00-16:00

Skadestånd

Cajsa Gustafsson ska utge skadestånd till målsäganden med 80 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 17 november 2017 till dess betalning sker.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för de uppgifter, däribland förhørsinspelningarna i VERA, som har lagts fram vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar ska fortfarande vara tillämplig. Detta avser de uppgifter som kan röja identiteten för målsäganden och god man Sekretess samt uppgifter om målsägandens och Cajsa Gustafssons personliga förhållanden i den mån uppgifterna inte tagits in i denna dom. Sekretessen ska också gälla domsbilaga Partsbilaga sekretess, fotografi aktbilaga 43 samt § 7-intyg utom sidan 1.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Johan Lövrup tillerkänns ersättning av allmänna medel med 86 494 kr. Av beloppet avser 67 950 kr arbete, 1 245 kr tidsspillan och 17 299 kr mervärdesskatt.
 2. Marianne Andersson tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 52 348 kr. Av beloppet avser 32 276 kr arbete, 6 536 kr tidsspillan, 3 067 kr utlägg och 10 469 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Cajsa Gustafsson ska fällas till ansvar för tio tillfällen av sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning enligt 6 kap 3 § 1 st brottsbalken i dess lydelse före den 1 juli 2018 med följande gärningsbeskrivning:

Cajsa Gustafsson har arbetat som ungdomsstödare på HVB-hem för ensamkommande pojkar där målsäganden var en av de boende. Cajsa Gustafsson har genom att utnyttja att målsäganden befann sig i en beroendeställning till henne förmått honom att genomföra eller tåla att Gustafsson haft samlag och andra med samlag jämförliga handlingar med honom. Det hände vid tio tillfällen under perioden den 29 oktober 2017 till den 17 november 2017 enligt nedan

Antal brott	Brottstid	Brottsplats
9	2017-10-29 – 2017-11-17	Norra ringgatan 21, Alingsås, Alingsås kommun
1	2017-10-29 – 2017-11-17	Kabomhuset, Kungsgatan 4, Alingsås, Alingsås kommun

och innebar att Cajsa Gustafsson, genom att förmå målsäganden att företa och tåla sexuella handlingar enligt ovan, allvarligt missbrukade att han befann sig i beroendeställning till henne.

Cajsa Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

Målsäganden har yrkat skadestånd av Cajsa Gustafsson med 80 000 kr, varav 75 000 kr avser kränkingsersättning och 5 000 kr avser ersättning för sveda och värk. På beloppet har yrkats ränta enligt 6 § räntelagen från den 17 november 2017 till dess betalning sker.

Målsägandens personuppgifter har belagts med sekretess.

UTREDNINGEN

Åklagaren har åberopat förhör med, förutom Cajsa Gustafsson, målsäganden och Mattias Liljebjer.

Cajsa Gustafsson har åberopat förhör med Thomas Martinson. Vidare har hon åberopat fotografier.

DOMSKÄL

Åtalet

Cajsa Gustafsson har bestritt ansvar för brott. Hon har vidgått att hon arbetat som ungdomsstödjare på det HVB-hem där målsäganden var boende och att hon haft samlag och andra med samlag jämförliga handlingar med målsäganden i den omfattning och under den tid som åklagaren angett. Hon har förnekat att hon utnyttjat att målsäganden befunnit sig i en beroendeställning till henne och att hon förmått honom att genomföra eller tåla samlag och jämförliga handlingar med henne.

Enligt 6 kap. 3 § första stycket brottsbalken gällde vid tidpunkten för gärningarna att den som förmår en person att företa eller tåla en sexuell handling genom att allvarligt missbruka att personen befinner sig i beroendeställning till gärningsmannen döms för sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning till fängelse i högst två år. Från den 1 juli 2018 är motsvarande bestämmelse istället intagen i våldtäktsparagrafen i 6 kap. 1 § brottsbalken och har ett minimistraff om två år.

Av utredningen har inledningsvis framkommit följande. Målsäganden är född i slutet av år 2000 och var under den tid som åtalet avser 16 år. Han kom till Sverige i

slutet av 2015 som ensamkommande flyktingbarn och kommer från Afghanistan. Efter en inledande vistelse på annan ort en kortare tid placerades han på det aktuella HVB-hemmet i början av år 2016. Cajsa Gustafsson hade ett vikariat som ungdomsstödare på hemmet. Uppgifterna i målet ger inte annat vid handen än att sexuellt umgänge förekommit mellan målsäganden och Cajsa Gustafsson i tid och omfattning som anges i åtalet.

En första fråga i målet är om målsäganden befunnit sig i en beroendeställning till Cajsa Gustafsson. Tingsrätten beaktar härvid följande. Målsägandens vistelse på hemmet var i princip frivillig. Emellertid har han anvisats plats där och i praktiken inte haft någon påtaglig möjlighet att välja annat boende. Han var inte etablerad i det svenska samhället, hade rimligtvis mindre kunskaper om samhället och hade även begränsade kunskaper i svenska. Han var dessutom ung. Det är således uppenbart att han, som s.k. ensamkommande och vars egentliga hem nu utgjordes av boendet, varit beroende av det stöd och den omsorg som personalen på boendet kunnat ge. Även om målsäganden inte varit formellt avhängig av Cajsa Gustafsson är det uppenbart att han befunnit sig i en beroendeställning.

Därefter uppstår fråga om Cajsa Gustafsson förmått målsäganden att tåla de sexuella handlingarna genom att allvarligt missbruka målsägandens beroendeställning.

Målsägandens uppgifter har innefattat att det varit Cajsa Gustafsson som tagit initiativet till den sexuella samvaron, att han var oerfaren, att han deltog motvilligt och att han var rädd för de konsekvenser det kunde tänkas få om han inte fogade sig. Cajsa Gustafsson har å sin sida uppgett att hon i och för sig var intresserad av ett förhållande med målsäganden, men att det var helt och hållet han som tog initiativet till sex, att han verkade erfaren och dessutom en aning hårdhänt och att han i olika avseenden ställde krav på henne.

Det har framgått att målsägandens och Cajsa Gustafssons sexuella kontakt inleddes efter att han hjälpt henne att från boendet bära hem en massagebänk, att hon i sitt hem masserat målsäganden och att detta övergått i sexuellt umgänge. Mot den bakgrunden, skillnaden i ålder och, som därvid måste stå klart, erfarenhet anser tingsrätten att det måste ha varit Cajsa Gustafsson som förmått målsäganden att företa de sexuella handlingarna. Det saknas därvidlag betydelse om målsäganden deltagit frivilligt.

Enligt tingsrättens uppfattning har Cajsa Gustafsson allvarligt missbrukat att målsäganden befunnit sig i en beroendeställning till henne.

Gärningarna är alltså styrkta och Cajsa Gustafsson ska dömas i enlighet med åtalet.

Påföljd

Cajsa Gustafsson förekommer inte i belastningsregistret.

Straffet ska bestämmas utifrån den rubricering och mildare straffskala som gällde vid tidpunkten för gärningarna. Även med beaktande av detta är det aktuella brottet av sådan art att det, tillsammans med sitt inte helt låga straffvärde, föreligger en presumtion för fängelse. Av personutredningen framgår att Cajsa Gustafsson lider av en viss psykisk ohälsa med behov av behandling. Vad som i den delen framkommit utgör dock inte tillräckliga skäl att välja en annan påföljd än fängelse. Tingsrätten bedömer att straffvärdet motsvarar fängelse sex månader. Det finns inte skäl att frågå straffvärdet vid straffmätningen.

Skadestånd

Cajsa Gustafsson har bestritt skadeståndsyrkandet och inte godtagit något belopp som skäligt i och för sig.

Vid angiven utgång i ansvarsdelen är Cajsa Gustafsson skadeståndsskyldig mot målsäganden. Vid bedömning av storleken av kränkingsersättningen bör beaktas den syn på brottet som numer tagit sig uttryck i att det hänförs till stadgandet rörande våldtäkt. Begärd ersättning framstår då, även om tidigare praxis gav lägre ersättningsbelopp, som skälig.

Skadeståndsyrkandet bör alltså bifallas i sin helhet.

Övriga frågor

Sekretess bör fortfarande gälla för uppgifter som har att göra med målsägandens identitet och parternas personliga förhållanden.

Den som döms för ett brott med fängelse i straffskalan, ska betala en avgift till Brottsofferfonden.

De ersättningar som begärts av försvarare och målsägandebiträde är skäliga. Dessa kostnader bör stanna på staten

ÖVERKLAGANDE, se bilaga 1 (TR-01)

Överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 21 december 2018 och ställas till Hovrätten för Västra Sverige.

Mats Eriksson

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.